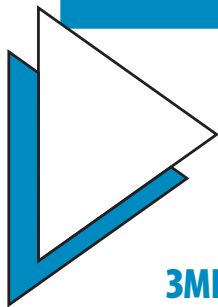

Активізація
громадян
та правові
механізми
впливу на владу

ЗМІСТ

- 1.** *Співпраця з депутатами як вплив на прийняття рішень* 3
- 2.** *Створення консультативно-дорадчих органів* 5
- 3.** *Місцеві референдуми* 6
- 4.** *Громадські слухання* 7
- 5.** *Місцева ініціатива* 8
- 6.** *Органи самоорганізації населення* 10

ВСТУП

Останнім часом в нашій країні відбулись значні зміни. Україна обрала демократичний шлях розвитку. Громадяни перестають бути просто «населенням», а стають сильною громадою, члени якої вже мають свій вплив на владу та на прийняття рішень на місцевому рівні.

У даному посібнику мова буде йти про активізацію громадян, про розвиток громади та посилення впливу громадськості на розв'язання нагальних проблем — у рамках правового поля.

Мета викладеної інформації в посібнику — надати можливість громадянам мати більший вплив на формування та прийняття владних рішень на місцевому рівні, підвищення участі громадян у житті свого міста, та завдяки цьому підвищити якість послуг, які є важливими для життя громадян.

1

СПІВПРАЦЯ З ДЕПУТАТАМИ ЯК ВПЛИВ НА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

Відповідно до Закону України «Про статус депутатів місцевих рад», **виборці можуть давати депутату доручення**, це можливо робити під час його звітів чи зустрічей з питань, що впливають з потреб відповідного виборчого округу чи територіальної громади (ст. 17 Закону).

Що це дасть?

Громадяни, у разі наявності певної проблеми, мають право подати доручення депутату, депутат повинен прийняти ці доручення та вирішити питання по суті.

Яким чином втілити в «життя»?

Для цього необхідно брати участь у зустрічах з депутатами, навідуватись до приймалень депутата/політичної партії.

Важливо, щоб проблема мала не лише виключно Ваш особистий інтерес, а стосувалася інтересів кількох осіб (заміна даху в багатоквартирному будинку, ремонт дороги тощо).

Проблема повинна відноситись до компетенції Вашого органу місцевого самоврядування, та бути реалістичною в її виконанні.

Хто відповідальний за розгляд доручення?

Контроль за виконанням доручень виборців здійснюється відповідними радами, їх органами та депутатами місцевих рад.

Органи, які в межах своїх повноважень забезпечують реалізацію доручень виборців, один раз на рік інформують раду про хід їх виконання.

Депутат місцевої ради періодично інформує своїх виборців про результати розгляду радою та її виконавчими органами доручень виборців та особисту участь в організації їх виконання.

2

СТВОРЕННЯ КОНСУЛЬТАТИВНО-ДОРАДЧИХ ОРГАНІВ

Консультативно-дорадчі органи — це органи, що утворюються для погодженого вирішення питань реалізації державної політики у певній галузі чи сфері, координації діяльності місцевих органів влади, участі громадян у процесах вироблення рішень органом місцевого самоврядування.

Форми консультативно-дорадчих органів: громадські ради, експертні комісії, консультаційні ради. Такі органи можуть бути створені при місцевій раді, виконавчому комітеті, виконавчих органах ради, постійних депутатських комісіях.

Функції та повноваження вищезазначених органів визначаються та затверджуються органом місцевого самоврядування.

Особа, що входить до складу такого органу, має більший вплив на прийняття владних рішень.

Для створення зазначеного консультативно-дорадчого органу необхідно скласти та направити звернення до уповноваженого органу, при якому Ви вважаєте за доцільне створити громадську раду, експертну комісію, консультаційну раду тощо. У зверненні слід зазначити: повноваження органу, мету створення (що це дасть?), його персональний склад, інші аспекти.

3

МІСЦЕВІ РЕФЕРЕНДУМИ

Громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах — ст. 38 Конституції України.

Місцевий референдум — це можливість членів територіальної громади безпосередньо брати участь в ухваленні рішень шляхом прямого голосування. Рішення, які були ухвалені на місцевому референдумі, є обов'язковими до виконання на всій території громади.

На місцевий референдум можуть бути винесені будь-які питання, що належать до компетенції місцевого самоврядування.

Ініціювати проведення місцевого референдуму можуть голова громади, депутати місцевої ради або громадяни шляхом збору підписів.

Місцевий референдум є формою вирішення територіальною громадою питань місцевого значення шляхом прямого волевиявлення — голосування.

Порядок призначення та проведення місцевого референдуму визначаються окремим законом про місцевий референдум.

На жаль, ця форма участі громадян наразі не може бути реалізована в повсякденне життя, адже на даний час відповідного закону не існує. До 6 листопада 2012 року діяв

Закон України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми», який втратив чинність на підставі Закону України «Про всеукраїнський референдум», яким не регламентуються питання порядку організації та проведення місцевих референдумів.

ГРОМАДСЬКІ СЛУХАННЯ

Громадські слухання — це колективні зустрічі громадян з представниками місцевої влади, на яких обговорюються та ухвалюються пропозиції щодо вирішення актуальних проблем міста.

Такі пропозиції надсилаються до місцевої ради і підлягають обов'язковому розгляду!

Громадяни мають право проводити громадські слухання — зустрічатися з депутатами та посадовими особами місцевої ради, під час яких заслуховувати владників та подавати власні пропозиції до вирішення проблем міста.

Місцева рада визначає детальний порядок проведення громадських слухань у статуті територіальної громади.

У випадку виникнення будь-яких проблем на території міста, кварталу/вулиці, за вирішення яких відповідає місцева влада, Вам необхідно колективно з членами територіальної громади ініціювати проведення громадських слухань.

І за результатами громадських слухань надіслати до місцевої влади колективну резолюцію з пропозиціями щодо вирішення проблеми.

Як ініціювати проведення громадських слухань?

Написати до міської ради письмове звернення (яке відповідає вимогам Закону України «Про звернення громадян»).

У зверненні необхідно зазначити: предмет (з приводу чого будуть проведені громадські слухання); ПІБ осіб, які слід запросити до участі в громадських слуханнях, зазначити дату, час та місце проведення; ПІБ осіб, яких рекомендують до складу організаційного комітету з підготовки громадських слухань.

До звернення також слід додати: списки членів територіальної громади, які підписали звернення та перелік, контакти осіб, які повинні бути запрошені на громадські слухання.

Після розгляду звернення міська рада надає відповідь (зареєструвати звернення, повернути звернення або відмовити у його реєстрації).

5

МІСЦЕВА ІНІЦІАТИВА

Місцева ініціатива — це можливість жителів відповідної громади самостійно підготувати проект рішення, який обов'язково розглядається на сесії місцевої ради. Місцева

ініціатива подається до місцевої ради шляхом збору підписів членів територіальної громади.

Вимоги до підготовки проекту рішення визначаються в регламенті місцевої ради.

Громадяни мають право винести на розгляд місцевої ради будь-яке питання, яке належить до компетенції ради (ст. 9 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»).

Пам'ятай!

Місцева рада визначає детальний порядок внесення місцевої ініціативи своїм окремим рішенням або у статуті територіальної громади.

Зараз у багатьох містах запроваджуються електронні петиції як різновид збору підписів за місцеву ініціативу.

Інструмент місцевих ініціатив надає Вам можливість «бути депутатами місцевої ради без значка» — готувати та подавати на розгляд ради будь-які проекти рішення.

Проекти рішення можуть бути підготовлені з будь-яких питань, які належать до компетенції місцевої ради.

6

ОРГАНИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ

Орган самоорганізації населення (ОСН) — це представницький орган, створений громадянами, які спільно об'єдналися у межах певної території (будинку, вулиці, кварталу) з метою розвитку території та захисту своїх інтересів.

Повноваження органу самоорганізації населення (ОСН):

- представляти інтереси жителів будинку / вулиці / кварталу у місцевій раді, зокрема брати участь у засіданнях, подавати пропозиції до проектів рішень, програм, бюджету міста;
- здійснювати контроль за якістю надання житлово-комунальних послуг, якістю проведення ремонтних робіт у будинках (ремонт під'їздів, утеплення, підготовка до зими тощо);
- організовувати заходи з облаштування території, проведення робіт з благоустрою, озеленення, утримання у належному стані прибудинкової території.

Місцева рада може наділяти ОСН додатковими повноваженнями, і одночасно передавати кошти та технічні ресурси на виконання цих повноважень.

Порядок створення органів самоорганізації населення (ОСН) регулюється Законом України «Про органи самоорганізації населення».

Створення ОСН відбувається шляхом проведення загальних зборів громадян за місцем проживання.

Збирайте мешканців будинку/ кількох будинків/ вулиці та створюйте власні органи самоорганізації населення!

Вимагайте ухвалення місцевою радою окремого рішення про наділення Вашого ОСН додатковими повноваженнями, зокрема у сфері контролю за наданням житлово-комунальних послуг, за проведенням ремонтних робіт у будинках тощо.

Посібник видано в рамках проекту «Школа з налагодження ефективного діалогу серед мешканців Чугуївського району», реалізованого за кошти, надані громадською організацією «Харківська правозахисна група» міськрайонній громадській організації «Чугуївська правозахисна група» в рамках Договору про співпрацю з ГО «Європейський Обмін» (Еркеленцдамм 59, 10999, Берлін, Німеччина) від 1 вересня 2015 р.

**Міськрайонна громадська організація
«Чугуївська правозахисна група»:**

вул. Музейна, 16-а, м. Чугуїв.

Тел.: 097-179-38-22,

chpg@ukr.net

Наклад 500 прим.

Надруковано в друкарні ФОП Тимченко М. Г.

Тел.: (057) 728 10 22, (057) 728 10 44